
	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Општи и наставни смјер		

Назив предмета	НАЦИОНАЛНА ЕТНОЛОГИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
СПГОН13НЕ	обавезан	трећи	3+2	4
Наставник	Доц. др Ирена Медар-Тања			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Основи етнологије	положен испит

Циљеви изучавања предмета:
Циљ овог предмета је усвајање основних знања из области етнологије српског народа. Материја ће се обрађивати кроз три модула: материјална култура Срба, духовна култура Срба и социјална култура Срба.

Исходи учења (стечена знања):
Задатак је приказати преглед етнолошке баштине српског народа. Студенти ће добити увид у ново подручје истраживања као и преглед развоја дисциплине, уознаће се с методама и техникама истраживања. Унутар наставног плана предмет има велику улогу, јер студенте уруђује у основе развоја националне етнологије те пружа основна знања о богатој српској традицији. Студенти ће научити препознавати, набрајати, упоређивати, класификовати, формулисати, одабирати и закључивати о појединим етнолошким темама и проблемима. У оквиру семинара студенти ће бити уруђени у основе научног истраживања и писања из тематике предмета.

Садржај предмета:

Настава: <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање са наставним планом и програмом предавања и вјежби и презентовање стручне литературе 2. Писци наше етнологије 3. Писци наше етнологије 4. Кућа, привредно-економске и друге зграде (најстарија станишта наших народа, брвнара и њен развој, кућа од камена и њен развој, куће од ћерпића, непечене цигле и плетери, окућница, двориште и економске и друге зграде) 5. Традиционално привређивање (земљорадња, сточарство, лов и риболов, занати, печалба) 6. Исхрана (антропофагија, справљање хране, наша народна јела) 7. Народна ношња (панонски тип ношње, динарски тип ношње, централнобалкански тип ношње, јадрански тип ношње, грађанска ношња) 8. Начин споразумјевања и писања; Народна знања и умјења; Народне игре и пјесме; Народна религија 9. Обичаји из личног живота (рођење, крштење и прво шишање, свадба, смрт) 10. Религијски обичаји (Божић, Васкрс, Крсна слава, Сеоска слава) 11. Обичаји уз послове (сјетва, изазивање кише – додоле, прва мужа, зидање куће) 12. Брак, породица, домаћинство (елементи породичне структуре, облици наше раније породице, задружно домаћинство) 13. Сродство и сроднички односи (сродство и родбина, кумство, побратимство и посестримство) 14. Обичајно право (обичајно право и правни обичаји, наслеђивање, народни суд, казне) 15. Село и сеоска заједница (село, жупа, земља, област, држава, сеоске установе и службеници, сеоска имовина и начин руковођења, колективни сеоски радови и радно удруживање) Вјежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Упутства за израду семинарских радова • Упутства за израду семинара (Јован Цвијић, Јован Ердељановић) • Сирогојно – документарни филм • Косци – документарни филм

- Жетва, млин и мљевање жита, прављење хљеба – документарни филм
- Традиционална текстилна радиност – документарни филм
- Свадба и бабине – документарни филм
- Божић, Ускрс, Ђурђевдан – документарни филм
- Чаројице – документарни филм
- Етномузикологија – документарни филм
- Мејдан Симеуна Ђака – играни филм
- Вирцина – играни филм
- Зона Замфирова – играни филм
- Програм ЦКУДМ „Веселин Маслеша“
- посјета Музеју Републике Српске

Методe наставe и савадавање градива:

Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз следеће облике рада: предавања, вјежбе и редовне консултације. Предност наставним методама даје јасно структурирана настава са наглашеним заједничким радом и комуникацијама.

Литература:

1. Боривоје Дробњаковић (1960), **Етнологија народа Југославије**, Универзитет у Београду, Научна књига, Београд
2. Душан Бандић (1991), **Народна религија Срба у 100 појмова**, Библиотека "Одреднице" Београд, Београд
3. Мирослав Драшкић (1962), **Народне ношње северозападне Босне**, Музеј Босанске Крајине Бањалука, Бањалука
4. Мухамед Кадић (1961), **Старинска сеоска кућа у Босни и Херцеговини**, Издавачка кућа "Веселин Маслеша" Сарајево, Сарајево
5. Мирко Барјактаровић (1977), **Основе опште етнологије**, Природно-математички факултет у Новом Саду, Нови Сад,
6. Душан Недељковић (1965), **Народи Југославије**, Етнографски институт САНУ, Београд
7. Јасна Бјеладиновић Јергић (2003), **Народна култура Срба у 19. и 20. веку**, Етнографски музеј у Београду, Београд
8. Петар Влаховић (1987), **Писци наше етнологије и антропологије**, Филозофски факултет Београд, Београд
9. **Српски митолошки речник**, друго допуњено издање (1998), ЕИСАНУ, Београд
10. Тихомир Ђорђевић (1930-1934), **Наш народни живот, књиге 1-10**, Издавачка књижарница геце Кона Београд, Београд
11. Зорислава Чулић (1963), **Народне ношње у Босни и Херцеговини**, Земаљски Музеј у Сарајеву, Сарајево
12. Јевто Дедијер (1913), **Нова Србија**, Српска књижевна задруга, коло 22, број 154, штампарија „Доситеј Обрадовић“, Београд
13. Шпиро Боцарић (1997), **Орнаментика Врбаске бановине**, Музеј Републике Српске, Бањалука
14. Ирена Медар (2003), **Народне ношње из фондуца ЦКУДМ "Веселин Маслеша"**, Бањалука
15. Ирена Медар (2003), **Змијањска народна ношња**, Музеј Републике Српске, Бањалука
16. Данијела Василић, Владимир Ђукановић (2005), **Збирка накита Етнолошког одјељена Музеја Републике Српске с краја 19. и почетка 20. вијека**, Музеј Републике Српске

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже писмено (тест), а по потреби и усмено. Присуство на настави, активност, колоквијуми положени током семестра и урађен семинарски рад услов су за приступање писменом тесту односно усменом испиту.

Похађање наставе	5	Колоквиј	30	Завршни испит	60
Активност на настави		Семинарски рад	5		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: доц. др Ирена Медар-Тањга